

တၢ်ကူဆါယါဘျါလၢထံၤဘၢတၢ်ဆါတၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကံၤအဂီၢ် အတၢ်ဒီသဒါတၢ်ဆါယါကသံၣ် (Rifampin)

တၢ်မၤကွၢ်ပၢ်ဖျါဝဲလၢနအိၣ်ဒီးထံၤဘၢတၢ်ဆါယါတၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကံၤ မ့တမ့ၢ် LTBI န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤအခီပညီပၢ်ဖျါဝဲလၢထံၤဘၢ
တၢ်ဆါယါဖိတဖၣ်အိၣ်လၢနမိၢ်ပျီၤအပူၤဒီးတၢ်ဆါယါတဖၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢနဂီၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ထံၤဘၢတၢ်ဆါယါတဖၣ်တမၤဆါန့ၣ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ကူဘၣ်ကံၤပျီၤအဂၤတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤလီၤကံၤဒ်သီးတၢ်ဆါယါတဖၣ်မံသ
ပုၤဘၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.ဖဲထံၤဘၢတၢ်ဆါယါဖိတၢ် မံၤပၢ်ထီၣ်န့ၣ် အဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢနဂီၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤဘၣ်
တၢ်ကိးအိၣ်လၢ ထံၤဘၢတၢ်ဆါလၢအဟူးဂဲၤ န့ၣ်လီၤ.နမ့ၢ်အိၣ်ဒီး ထံၤဘၢတၢ်ဆါလၢအဟူးဂဲၤန့ၣ် အမၤဘၣ်ကူဘၣ်ကံၤပျီၤပျီၤ အဂၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ယကဘၣ်ဒီသဒါ ထံၤဘၢတၢ်ဆါလၢအဟူးဂဲၤ အံၤဒ် လဲၣ်.

နကဘၣ်အိၣ်ကသံၣ်ကသီလၢတၢ်ဒီသဒါထံၤဘၢတၢ်ဆါလၢအဟူးဂဲၤ
တဖၣ်ကသ့အဂီၢ်လီၤ. ကသံၣ်တၢ်ဒီသဒါတၢ်ဆါယါ (Rifampin)
အံၤမ့ၢ်ကသံၣ်လၢတၢ်သ့အိၣ်လၢတၢ်ကူဆါယါဘျါ (LTBI) အဂီၢ်လီၤ.
ကသံၣ်အံၤမၤ

သံဝဲဒၣ် ထံၤဘၢတၢ်ဆါယါလၢအမံသပုၤအသးတဖၣ်တချုးအဒုးအိၣ်
ထီၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါန့ၣ်လီၤ.

နကဘၣ်သ့ဝဲကသံၣ်တဖၣ်အံၤတချုးလၢဒ်သီးတၢ်ဆါယါတဖၣ်က
သံကွၢ်အဂီၢ်ခိဖျါလၢထံၤဘၢ
တၢ်ဆါယါတဖၣ်အဂီၢ်ဆူၣ်မးအယိန့ၣ်လီၤ.

အီလီနသံၣ် (Rifampin) ထီၣ်ဒီးအိၣ်အိၣ်နကသံၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ်
သရၣ်မုၢ်တဲန့ၣ်အသီးတက့ၢ်.ဖဲနအီလီကသံၣ်အခါနမ့ၢ်
တအိၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဂၤကတၢ်လီၤ.နဟၢဖၢမ့ၢ်
သးဝံသးဖဲနကအိၣ်ကသံၣ် (Rifampin) အခါန့ၣ်
နအိၣ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်တဆံးတက့ၢ်သ့ဝဲ မ့တမ့ၢ် ကျဲးစးအိၣ်ကသံၣ်အံၤတချု
းနမံအခါတက့ၢ်.

ယမ့ၢ်တတၢ်ဘၣ်လၢယဆူးဆါဘၣ်န့ၣ် ဘၣ်မနုၤအယိ ယဘၣ်အိၣ်ကသံၣ်လဲၣ်

ထံၤဘၢတၢ်ဆါယါလၢအမံသပုၤအသးတဖၣ်ပမၤသံအီညီဒိၣ်မးတချု
းအပၢ်ထီၣ်ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢပဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ယမ့ၢ်တအိၣ်ကသံၣ်န့ၣ်တၢ်မနုၤကမၤအသးလဲၣ်

နမ့ၢ်တအိၣ်ကသံၣ်ထံၤဘၢတၢ်ဆါယါ (Rifampin),
နမ့ၢ်တအိၣ်ကသံၣ်ဘၣ်လၢတချုးသီအတီၢ်ပူၤ.မ့တမ့ၢ်
ပတၢ်အိၣ်ကသံၣ်တချုးကသံၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ်
သရၣ်မုၢ်ဟ့ၣ်လီၤ.တၢ်ကလုာ်ဘၣ်န့ၣ်နကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ထံၤဘၢတၢ်ဆါ
ယါလၢအဟူးဂဲၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤအရူဒိၣ်မးလၢပကမၤသံကွၢ်ထံၤဘၢတၢ်ဆါယါဖိတဖၣ်
မ့ၢ်ဒ်သီးန့ၣ်ဒီးနပုၤဟံၣ်ဖိဖိတဖၣ်ကအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်လီၤ.

ယမ့ၢ်သ့တၢ် ဘၢဖဲကွၢ် ကသံၣ်တၢ်ဒီသဒါတၢ်ဆါယါန့ၣ် တၢ်ကမၤအသးဒ်လဲၣ်

ဘၢဖဲကွၢ်ကသံၣ်တၢ်ဒီသဒါတၢ်ဆါယါန့ၣ်ဒီသဒါ
ထံၤဘၢတၢ်ဆါလၢပုၤဖိသ့တဖၣ်အဂီၢ် ဘၣ်ဆၣ်ထဲလၢဇုန့ၣ်အတီၢ်
ပူၤလီၤ. ကသံၣ်အံၤတဒီသဒါထံၤဘၢတၢ်ဆါ (LTBI) မ့တမ့ၢ်
ထံၤဘၢတၢ်ဆါလၢအဟူးဂဲၤတဖၣ်ဘၣ်.နမ့ၢ်သ့တၢ်ဘၢဖဲကွၢ်ကသံၣ်
တၢ်ဒီသဒါတၢ်ဆါယါန့ၣ် နကဘၣ်အိၣ်ဒီးကသံၣ်လၢတၢ်ဒီသဒါ
(LTBI) အဂီၢ်ဒ်သီးနဒီသဒါလီၤနသးဒီးပျီၤအဂၤကသ့အဂီၢ်လီၤ.

ယဟ့ၣ်ကသံၣ်တၢ်ဒီသဒါထံၤဘၢတၢ်ဆါယါ (၂၀၁၆)

အပူၤမ့တန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ် တၢ်မနုၤကမၤအသးလဲၣ်
မၤနကသံၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ်
ကသံၣ်သရၣ်မုၢ်လၢကဟ့ၣ်န့ၣ် ထံၤဘၢတၢ်ဆါယါကသံၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်
နီၤလီၤကလီ လၢမဲၤန့ၣ်ထီၣ်

တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဘၣ်လၢထံၤဘၢတၢ်ဆါ Minnesota
Department of Health Tuberculosis Program
အဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ယမ္ဗ်းသုးတၢ်လီၢ်တၢ်က့ၣ်န့ၣ်တၢ်မနုၤကမၤအသးလဲၣ်

တဲဘၣ်နကသံၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ်သရၣ်မ့ၣ်တချုးနသးလီၢ်သုးက့ၣ်ဆူ ကီၢ်စဲၣ်အကၤဘၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်အကၤတဖျၢၣ်တက့ၢ်.အဝဲသ့ၣ် ကမၤစၢၤန့ၣ်လၢကထုးထီၣ်န့ၣ်န့ၣ်ကသံၣ် ဖဲန့ၣ်သုးန့ၣ်လီၢ်က့ၣ်တၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ်တဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢယကြးသ့ၣ်ညါဘၣ်ပးထံၣ်တၢ်ကသံၣ်(LTBI) မ့ၢ်တၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်

- နကူဆါယါဘျါသးမ့ၢ်တဝံၤတစုၤန့ၣ်တဘၣ်အိၣ် တံၤယၤ,ဝဲ, မ့တမ့ၢ်သးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.နမ့ၢ်အိၣ် သးဖဲန့ၣ်အိၣ်ကသံၣ် ထံၣ်တၢ်တၢ်ဒီသဒါတၢ်ဆါယာ်(Rifampin) အခါန့ၣ် တၢ်အံၤမၤဘၣ်ဒီနပသိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တဲဘၣ်နကသံၣ်သရၣ်ဘၣ်ပးကသံၣ်ကသိၣ်အကၤလၢနသ့ၣ်အိၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- သဒါတၢ်ဆါယာ် (Rifampin) ငှးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢတၢ်ချံၣ်တၢ်သ့ၣ်အဂီၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ကိးနကသံၣ်သရၣ်မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်သရၣ်မ့ၣ်လၢအဆိအချ့ဖဲလၢနမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလၢနအိၣ်ဒီးန ဟုးနသးအခါန့ၣ်တက့ၢ်.

အါတက့ၢ်ပုၤလၢအသ့ၣ်ကသံၣ်တၢ်ဒီသဒါထံၣ်တၢ်ဆါယာ် (Rifampin) တဖၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်တအိၣ်ဘၣ်.

ဘၣ်ဆၣ်ပုၤတနီၤထံၣ်ဘၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲၣ်မ့ၢ်...

- တၢ်လီၢ်ကီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ပံၤဆါလၢအယံၣ်န့ၣ်သၢသိ
- တအဲၣ်ဒီးအိၣ်တၢ်ဘၣ် မ့တမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်လၢလီၤဘျးလီၤဘျါ
- တၢ်တၢ်ဘၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်လၢဟၢဖျၢၣ် မ့တမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးဘျး
- ဟၢဖျၢၣ်ဆါဒိၣ်ဒိၣ်
- ဆံၣ်ထံၣ်အလွဲၢ်သ့ၣ်(လးဖးထံၣ်မ့တမ့ၢ်ခိၣ်ဖဲအလွဲၢ်)
- ဖံၣ်ဘၣ်မ့တမ့ၢ်မဲၣ်ချံၣ်ထီၣ်ဘိ
- ဖံးဘၣ်သးမ့တမ့ၢ်လီၤသး
- စု မ့တမ့ၢ်ခိၣ်တတူၢ်ဘၣ်တၢ်နီၣ်တမံၤလၢဘၣ်

နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်...

၁. ပတုၣ်အိၣ်ကသံၣ်တက့ၢ်.
၂. ကိးနကသံၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ်ကသံၣ်သရၣ်မ့ၣ်တဘျီယီတက့ၢ်. တဘၣ်အိၣ်ခိးလၢနကထံၣ်လိာ်သးဒီးအဝဲသ့ၣ်ဒ်နသ့ၣ်ဆါဟံၣ်က တီၢ်ယၢ်အသိးလၢတဂ့ၤ.

သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢနကဘၣ်အိၣ်ထံၣ်တၢ်ကသံၣ်တက့ၢ်.

နမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ကသံၣ်လၢစၢၤသီအတီၢ်ပူၤန့ၣ်ဘၣ်သ့ၣ်နကသံၣ်တမၤ

တၢ်မၤလၢဘၣ်.ဖဲအံၤ ပကဟံၣ်ဖျါထီၣ်က့ၣ်စ့ၤကီၢ်ဘိလၢနဂီၢ်ဒ်သိးနကသ့ၣ်နီၣ်အိၣ်နကသံၣ်..

- ဟံၣ်ယၢ်နကသံၣ် (Rifampin) လၢတၢ်လီၢ်လၢနကထံၣ်အိၣ်တက့ၢ်.
- အိၣ်လီၤနကသံၣ် (Rifampin) လၢတၢ်ဆါကတီၢ်တကတီၢ်ယီတက့ၢ်.အဒိ,တချုးနထုးနမဲ မ့တမ့ၢ်တချုးနန့ၣ်လီၤလၢတၢ်မံတၢ်ဂဲၤအပူၤတက့ၢ်.
- မၤပုၤအကၤတကၤလဲၣ်သ့ၣ်နီၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- မၤနီၣ်ယၢ်လၢနလံၣ်နံၣ်လံၣ်လါအပူၤတဘျီလၢလံၣ်ဖဲန့ၣ်အိၣ်လီၤက သံၣ် (Rifampin) ဝံၤအလီၢ်ခံတက့ၢ်.
- ကွဲးလီၤတၢ်လၢကဟ့ၣ်ပလီၢ်န့ၣ်လၢလံၣ်က့ပူၤမ့တမ့ၢ် လၢနလီၤတဲမိပူၤတက့ၢ်.
- သ့ၣ်ကသံၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်အဒါတက့ၢ်.

နမ့ၢ်သးပုၤနီၣ်အိၣ်နကသံၣ် န့ၣ်ကွဲးနီၣ်ယၢ်အိၣ်ဒီးတဲဘၣ်နကသံၣ်သရၣ်မ့တမ့ၢ်သရၣ်မ့ၣ် ဖဲန့ၣ်ထံၣ်လိာ်သးဒီးအဝဲသ့ၣ်အခါတက့ၢ်.

ဟံၣ်ယၢ်နကသံၣ်တၢ်သ့ၣ်ဆါဖးကတီၢ်ဒီးကသံၣ်ကသရၣ်ကိးဘျီဒီးတ က့ၢ်. နကသံၣ်သရၣ်မ့တမ့ၢ်သရၣ်မ့ၣ်ကမၤစၢၤန့ၣ်သိး နတၢ်ကူဆါယါဘျါကလဲၣ်သးဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ယကဘၣ်ထံၣ်လိာ်သးဒီးကသံၣ်သရၣ်လၢထံၣ်တၢ်ကသံၣ်အဂီၢ်တဘျီ
- ကဒီးဖဲ-
- မ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်သိ-
- တၢ်ဆါကတီၢ်-
- ကသံၣ်သရၣ်မ့တမ့ၢ် သရၣ်မ့ၣ်-
- တၢ်လီၢ်တၢ်က့ၣ်-

Minnesota Department of Health
Tuberculosis (TB) Prevention and Control Program
P.O. Box 64975, St. Paul, MN 55164-0975
651-201-5414
www.health.state.mn.us/tb